



**Intervenció de l'Ajuntament de Barcelona,
secretaria del Consell Municipal del Poble Gitano
en la taula rodona:**

**"Projectes vinculats a la comunitat gitana que es duen a
terme des de diferents administracions".**

**En el marc de les XI Jornades de Cultura Gitana,
organitzades per la Federació d'Associacions
Gitanes de Catalunya**



Ajuntament de Barcelona

**Dimecres, 5 de novembre. 16:00 hores.
Centre Cívic Casa Elizalde**



1.- Introducció	2
2.- Principis orientadors	2-3
3.- Objectius període 2000 – 2003	4
4.- Catàleg de serveis	5
5.- Descripció dels serveis i projectes vinculats a la comunitat gitana	6-23
5.1.- Serveis bàsics d'atenció primària	6-10
5.2.- Atenció social domiciliària	10
5.3.- Promoció social i comunitària	10-14
5.4.- Programa de cooperació i suport a entitats	15-17
5.5.- Participació Social	18-23
6.- Perspectives de futur	24-25
Annex I:	26
INICIATIVES O ACTUACIONS PEL SUPORT A L'ESCOLARITZACIÓ DE L'ALUMNAT DE LA MINORIA GITANA (1998-2003). INSTITUT MUNICIPAL D'EDUCACIÓ	



Introducció

La intervenció a la taula té com a marc de referència el **Sector de Serveis Personals de l'Ajuntament de Barcelona**. Aquest sector agrupa el conjunt de polítiques socials que porta a terme l'Ajuntament i integra totes les activitats i projectes adreçats directament a les persones.

El Sector de Serveis Personals s'estructura en diverses àrees de política local que treballen en els àmbits dels **serveis socials, els esports, la cultura, l'educació, la salut pública, etc.**. Cadascuna d'aquestes àrees és la responsable de definir les línies d'acció política, i de la planificació i gestió dels serveis que abasten tot el municipi. Val a dir que aquest Sector està integrat per **estructures centrals de ciutat, organismes autònoms o instituts, i les divisions del Serveis Personals** existents a cada districte.

Principis orientadors

Des de la visió global de l'actuació social de l'Ajuntament, el Sector de Serveis Personals ha fet un avanç progressiu cap a la **universalització dels serveis**, fins a convertir-se en un conjunt de polítiques i accions que s'adrecen a tots els ciutadans i ciutadanes. S'ha avançat en direcció a un sistema que té com a un dels seus objectius essencials, **garantir l'accés igualitari de tots els ciutadans i ciutadanes** als serveis i prestacions socials.

Com a conseqüència d'aquests principis orientadors, l'organització municipal de serveis adreçada a les persones i que està integrada per plans, programes, equipaments, etc., no està dissenyada i orientada cap a un sector específic de la població, no obstant, **aquest marc general d'actuació de l'Ajuntament de Barcelona necessàriament es complementa amb la promoció d'accions específiques** adreçades a sectors de població que per raons d'ordre social, cultural, econòmic, d'edat, de gènere, etc., necessiten d'una certa acció més específica.



En el cas de la comunitat gitana, l'organització municipal actual no disposa d'un programa únic d'atenció i promoció sinó que, **les accions específiques d'impuls de projectes vinculats a ella, recauen en estructures centrals del sector, instituts i divisions dels serveis personals**, essent qui en porta el pes substancial:

- ✓ la direcció de Participació Social orientada cap a temes de participació del col·lectiu, amb el Consell Municipal del Poble Gitano com fórmula principal.
- ✓ l'Institut Municipal d'Educació amb iniciatives o actuacions pel suport a l'escolarització de l'alumnat de la minoria ètnica gitana. (annex I)
- ✓ i les direccions de Serveis Personals dels 10 districtes de la ciutat que desenvolupen les tasques de programació i implementació de les accions adreçades a la comunitat gitana adaptades a cada territori segons la singularitat de cadascun d'ells.

La programació específica dedicada al poble gitano, té com a marc general el **Programa d'Actuació Municipal (P.A.M.)**, que s'actualitza cada quatre anys i que és qui determina l'acció municipal en el seu conjunt, marcant els objectius estratègics per a cada període.



Objectius període 2000 – 2003

En el **període 2000 – 2003**, l'estratègia municipal s'ha fonamentat en els següents **objectius de caràcter general**:

■ **garantir l'ús i accés normalitzat al conjunt de l'oferta pública municipal**, als seus programes i equipaments per part de totes i tots els gitanos de la ciutat, de forma que gaudeixin dels serveis d'atenció social primària, atenció domiciliària, atenció social d'urgències, serveis de promoció esportiva, cultural i educativa, i sanitària, etc., amb l'objectiu de millorar les seves oportunitats de progrés.

■ **fomentar el suport a l'activitat que desenvolupen les associacions gitanes a la ciutat**, amb la concessió de subvencions a serveis, programes o projectes que resultin d'interès públic i pel propi col·lectiu.

■ **establir convenis de col·laboració amb entitats o associacions** per a la prestació de serveis orientats a la població gitana i a la població en general.

■ **impulsar accions específiques de promoció social i comunitària** per respondre a situacions particulars d'un determinat barri, combatre situacions adverses pel col·lectiu, etc..

■ **incrementar la participació activa del col·lectiu gitano** com a dret fonamental dels seus membres a contribuir a la definició, implementació i avaluació de les polítiques públiques de la ciutat de Barcelona i els projectes que n'esdevinguin.

Catàleg de serveis vinculats a la comunitat gitana

El Sector de Serveis Personals i més concretament les Direccions de Serveis a les que s'ha fet referència, disposa d'un Catàleg de Serveis per fer efectius aquest objectius, **l'estructura actual de prestacions** que té major repercussió sobre la comunitat gitana de la ciutat, és la següent:

1.- Serveis bàsics d'atenció primària

- ❑ atenció individual i familiar als C. S. S.
- ❑ atenció i suport jurídic
- ❑ actuacions de prevenció i atenció grupal, acció comunitària i coordinació institucional

2.- Atenció social domiciliària

3.- Promoció social i comunitària

- ❑ xarxa municipal de centres cívics i casals de barri
- ❑ plans estratègics per contribuir al desenvolupament d'un territori
- ❑ programa de mediació intercultural
- ❑ servei d'acció socioeducativa al carrer

4.- Programa de cooperació i suport a entitats

- ❑ subvencions
- ❑ convenis

5.- Participació Social

- ❑ el Consell
- ❑ els projectes
 - ❑ projecte d'estudi i reinserció sociolaboral de 50 famílies gitanes desfavorides.
 - ❑ adhesió a l'acord ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones
 - ❑ impuls a projectes de les entitats
 - ❑ inserció sociolaboral
 - ❑ experiència pilot "Les noies gitanes i l'ensenyament secundari"
 - ❑ pla de comunicació



Descripció de serveis i projectes vinculats a la comunitat gitana

1.- Serveis bàsics d'atenció primària als 32 Centres de Serveis Socials i 3 Oficines, establerts en els 10 districtes, que funcionen com a punt d'accés immediat i que es presten mitjançant els equips bàsics polivalents.

- **atenció individual i familiar als C. S. S.** amb prestacions i serveis de primera acollida, valoració, tractament, gestió de prestacions econòmiques, incloent la renda mínima d'inserció (RMI) i altres recursos, tramitació de documentació i derivació als programes i serveis corresponents, etc.
A l'actual sistema d'informació d'usuari - família, no hi ha disponibilitat d'obtenir dades desagregades per a la població atesa d'ètnia gitana, primant el secret de la informació, el dret a la privacitat, i l'eliminació de qualsevol indicació discriminatòria. Per altra banda cal constatar l'elevat nombre de recursos destinats al poble gitano en aquesta àrea d'atenció i que no podem contabilitzar.
- **atenció i suport jurídic**, duta a terme per equips d'advocats que donen suport als equips com a complement a la intervenció. Podem remarcar les dades qualitatives d'atenció a la comunitat gitana amb major significació als districtes de Sants - Montjuïc, particularment al barri de Sants amb consultes relacionades amb el PIRMI i els contractes de lloguer. Al dte. de Gràcia, on destaquen les consultes comparables a les de la resta d'usuaris, i a Nou Barris, amb consultes relacionades amb el pagament de multes, PIRMI i separacions matrimonials, concretament a la Franja del Besòs són freqüents les consultes relacionades amb l'habitatge.
- **actuacions de prevenció i atenció grupal, acció comunitària i coordinació institucional**, són actuacions realitzades pels equips d'atenció primària, sovint en col·laboració amb altres serveis, entitats o institucions, intervenint des d'una perspectiva de grup o comunitària. Aquest conjunt de l'actuació té funcions genèriques de prevenció, sensibilització, potenciació de xarxes a la comunitat, etc., i també funcions específiques d'atenció a problemàtiques concretes com ara l'absentisme

escolar, la capacitació per a la inserció sociolaboral de col·lectiu en risc, la potenciació de grups motors i d'ajuda mútua, etc.

☒ Actuacions/projectes de prevenció i atenció grupal, acció comunitària i coordinació institucional:

✓ Prevenció i atenció grupal	11
✓ Acció comunitària	5
✓ Coordinació institucional	6

Per **sector de població** objectiu: Per **àmbit temàtic** principal o secundari:

✓ Infància	5	✓ Serveis socials	51%
✓ Adolescents ...	5	✓ Educació	29%
✓ Joves	1	✓ Cultura	9%
✓ Adults	6	✓ Salut	9%
✓ Dona 5		✓ Esports	2%
✓ Població general	5		

☒ Descripció literal projectes / actuacions:

Prevenció i atenció grupal

Nom	Lloc	Descripció
Ass. Cultural Portal de la Cera	RAVAL	Assessorament i suport a la gestió de l'associació.
Mis Acais (Mis ojos)	Zona Franca-Can Tunis	Adreçat a dones de cultura gitana, amb carregues familiars, amb poques possibilitats d'inserció laboral i amb una manca d'autonomia personal i/o baixa autoestima. L'objectiu és compartir les seves experiències com a dona gitana, trencant barreres i coneixent altres realitats i maneres de sentir-se gitano/a.
"Los chavorros"	Zona Franca-Can Tunis	Grup d'adolescents format per paios i gitanos, que a través de l'activitat de futbol sala es detecten i es treballen, per modificar situacions, conductes de risc social (incidint en les relacions familiars). Els aspectes més importants sobre els que es treballa són : desenvolupament d'habilitats socials bàsiques, potenciació d'aspectes relacionats amb l'autoestima, modificació de conductes agressives davant situacions de conflicte, fer possible l'adquisició d'actituds i valors alternatius als que es donen en l'entorn quotidià.
Busca't la vida	Zona Franca	Adreçat a tota la població en general, però molt utilitzat per les noies gitanes. Facilitar l'autoconeixement de l'usuari per tal de superar i



		resoldre les seves necessitats sociolaborals i poder incorporar-se a recursos de ciutat que treballin l'aspecte laboral més concret o incorporar-se al món laboral.
Futbol amb adolescents	Sants	Grup d'adolescents gitanos, amb els que es treballa l'adquisició de conductes de relació directa (grup), relació amb l'entorn (el món extern al grup) i d'expectatives de futur (la formació, el treball, el "fer-se gran",...) És un grup de 12 nois menors de 16 anys que presentaven un absentisme escolar gairebé crònic i que amb l'acció del projecte s'ha modificat considerablement aquesta situació.
Grup de dones	Zona Sud N. Barris	Dones usuàries de serveis socials amb ajudes de PIRMI, majoritàriament gitanes. Es treballa sobre aspectes de formació bàsica, tant en aspectes intel·lectuals com instrumentals: compres, costura, neteja, cura i alimentació d'infants, etc.
Padres a escena	Bon Pastor	Escola de pares que es realitza al CEIP Bernat de Boïl, amb un percentatge alt de participació de famílies gitanes. Es fa entre l'Escola, l'EAP i Serveis Socials.
Avis net.com	Dte. S. Andreu	Suport educatiu a avis que són cuidadors d'infants amb famílies de risc. Es fa entre Serveis Socials i EAIA Sant Andreu.
Espai adolescent de Baró de Viver	Baró de Viver	Espai socioeducatiu que funciona dt. i dj. a la tarda i alguns ds. al matí, adreçat a adolescents en risc, amb una mitjana de 20 assistents, gestionat per educadors de serveis socials, Servei Dinamització Juvenil i APC (servei a partir del carrer).
Tallers per la salut en grups de dones d'ètnia gitana	Poblenou	Sessions que es duen a terme en col·laboració amb la F.A.G.I.C. (Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya).
Dones gitanes "La cocina del Besós"	Besós	Amb una TS i una tallerista, durant 3 anys es va treballar amb un 5 dones de cultura gitana, temes d'aprenentatge de cuina, amb millora personal (millora de l'autoestima, reflexió sobre la pròpia identitat, sobre el seu posicionament com a dones en la cultura gitana, en les seves famílies, en l'entorn, en el món laboral...). El projecte va finalitzar a principis del 2003 perquè va ser impossible passar a una fase d'autoocupació per incompatibilitat de la vida laboral i familiar.

Projectes comunitaris

Nom	Lloc	Descripció
Ass. Cultural Portal de la Cera	RAVAL	En fase de disseny: projecte de dinamització sociocultural.
Reforç Escolar	Zona Centre	Aconseguir mitjançant activitats de reforç escolar i de lleure,



Multicultural	N. Barris	que nens i nenes amb baix rendiment escolar assoleixin un nivell d'hàbits i coneixements més adient i una socialització més òptima. També es pretén potenciar la integració multicultural entre els alumnes que conviuen en un mateix centre. Es treballa coordinadament entre diferents serveis i entitats (SSAP, escoles de primària i de secundària, 1 centre infantil d'iniciativa comunitària i la Unió Romaní). Es prioritza l'atenció a la població d'ètnia gitana i als infants nou vinguts. El projecte està subvencionat pel Ministerio de Asuntos Sociales.
Campanya de Reis	Totes les zones. N. Barris	El projecte s'adreça a aquelles famílies amb pocs recursos econòmics, ateses pels SSAP o detectades per entitats del territori. S'intervé per a que cap nena ni nen es quedi sense joguines , i per sensibilitzar a les famílies del valor educatiu de la Diada de Reis i del joc com a eina necessària per a la socialització. Les famílies d'ètnia gitana es beneficien majoritàriament d'aquest programa.
Tantachent	Bon Pastor i Trinitat Vella	Projecte que pretén generar processos d'influència socioeducativa recíproca entre la educació formal (escoles) i no formal (activitats lleure, esport). S'han fet tallers (Hip-Hop, capoeira, iniciació de rol, còmic, teatre, ball , crèdits variables de vídeo amb el SES Cristòfol Colom i Comas i Solà, adreçats als adolescents, joves). Es dinamitza des de serveis socials, SDJ (Servei de dinamització juvenil) i l'Associació Gitana en el cas del barri del Bon Pastor amb la col·laboració d'entitats del barri, escoles.
Recull i Juga	Bon Pastor	Projecte comunitari dinamitzat per entitats del Barri com ED, el CEL, l'Ass. Gitana Bon Pastor i serveis com ara, el Casal infantil, el SDJ, i serveis socials, orientat vers la participació dels infants i adolescents en el cicle festiu amb la implicació de les escoles. Es generen activitats amb força participació de nens i nenes gitanes.

Projectes de coordinació institucional

Nom	Lloc	Descripció
Espai familiar	Zona Franca	Les dones gitanes joves que són mares cada cop utilitzen més l'espai de relació mares-fills menors de tres anys.
Coordinació i seguiment del Absentisme Escolar	Gràcia	Treball de seguiment conjunt amb la treballadora social de l'entitat, Unió Gitana de Gràcia, amb la finalitat de fer un seguiment acurat del procés escolar dels nens i nenes de la comunitat gitana de gràcia.
Comissions Socials	Nou Barris Totes les zones	Espai estable de coordinació entre l'escola i els SSAP, amb la participació, quan s'escau, d'altres serveis (EAP , EAIA, etc.). L'objectiu principal és la implementació d'actuacions



		complementàries de prevenció i/o millora de les condicions de socialització d'infants i joves escolaritzats en situació de risc social. Hi han comissions socials a tots els CEIP's, IES's, i també a les Escoles bressol municipals. Tanmateix, en la Zona Nord existeix una Comissió Social territorial, a on s'estableix una coordinació general amb totes les escoles i amb d'altres agents implicats. El mateix succeeix, a nivell de barri, a Trinitat Nova (Comissió Socioeducativa dins del marc del Pla Comunitari). Una part significativa de la població atesa des de les comissions socials és d'ètnia gitana.
Comissions socials a les escoles públiques i instituts	Districte de Sant Andreu, més especialment als barris de Bon Pastor, Baró de Viver i Trinitat Vella.	Es coordina el treball que fa l'escola, amb el treball que es fa serveis socials, participen AS/Ed del CSS Franja Besos, EAP, Compensatòria, Direcció o cap d'estudis de l'escola, Tutors... Les dificultats envers l'escolarització nens/es gitanos és una constant en escoles com CEIP Bon Pastor, CEIP Baró de Viver, Ramon Berenguer III, Ramon i Cajal i els SES Cristòfol Colom, Josep comes i Solà i l'IES Puigvert. Es dissenyen plans de treball conjunts, projectes i activitats que afavoreixin l'interès i l'escolarització evitin l'absentisme.
Projecte pilot protocol de coordinació SS-ABS-Salut Mental.	Bon Pastor, Baró de Viver i Trinitat Vella	Es un projecte de coordinació del treball que es desenvolupa amb persones amb problemàtica de salut mental, d'aquest barri on entre d'altres objectius es busca facilitar l'atenció de Salut mental a les persones que pateixen aquestes problemàtiques i que no van al CSMA, però sí a Serveis Socials i a l'ABS. (El projecte va obtenir el premi Ferran Salses de l'Ajuntament de Rubí.)
Amb els infants anem junts	Trinitat Vella consolidat, Bon Pastor en procés	Coordinació amb Pediatria de les ABS, per a la detecció de situacions de risc en petita infància i treball conjunt de casos compartits així com plataforma per generar projectes.

2.- Atenció social domiciliària, amb els serveis d'ajut a domicili (treballadors i treballadores familiars), arranament d'habitatges, parament de la llar, etc. (quant a dades tenim idèntica situació que en el cas dels serveis d'atenció individualitzada i familiar).

3.- Promoció social i comunitària amb serveis adreçats a la millora de la qualitat de vida als barris, afavorint la participació dels veïns i veïnes, l'ús dels equipaments i serveis, etc..

✓ Projectes / actuacions de
Promoció social i comunitària

12

- **Xarxa municipal de centres cívics i casals de barri** amb 62 equipaments, amb serveis de formació cultural, difusió i divulgació cultural, suport a la creació i cessió d'espais a entitats, grups i persones, cursos i tallers, etc..

Nom projecte / acció	Lloc	Descripció
Ass. Cultural Portal de la Cera	Raval	Realització de 2 tallers de ball flamenc i palmes – 30 persones.
Ass. Cultural Portal de la Cera	Raval	Cessió puntual d'espais per assaig i reunions.
Festa Major d'Hostafrancs	Sants-Hostafrancs-La Bordeta	Suport al Centre Cultural Gitano d'Hostafrancs per a la organització d'actes propis a la festa major. Participació a la Comissió de festes.
Inserció laboral de la dona gitana	Sants	Curs dissenyat per Barcelona Activa, amb l'objectiu de treballar la inserció laboral de 15 dones gitanes del barri. Utilització d'espais del Centre cívic El Casinet.
Reforç escolar	Sants	Cessió d'espai al Ceip Miquel Bleach.
Casal Infantil	Sants	Portat a terme per l'entitat Ecos de Barna al Ceip Miquel Bleach amb un important nombre de nens/es gitanos. Es promou subvenció i cessió d'espai.
Homenatge al Pescadilla	Gràcia	Exposició i col·locació d'una placa commemorativa.
Contes Romane	Gràcia	Contes a la biblioteca Vila de Gràcia.
Grup Cultural gitano de Porta	Zona Sud/ barri: Porta	Cessió d'espai a aquesta entitat per a la realització d'activitats: tallers, classes teòriques carnet de conduir.
Centre Cívic Bon Pastor	Bon Pastor	Cessió de sales per a portar a terme el programa de reforç escolar de l'Associació Gitana del Bon Pastor. Utilització de quatre dies a la setmana amb una mitjana de 10 participants per activitat. Cessió de sales pel desenvolupament dels Tallers vinculats al projecte de Serveis Socials "Tantachent" en col·laboració amb l'Associació Gitana del Bon Pastor. Utilització variable en funció de la tipologia del taller amb una mitjana de 15 participants.
Casal infantil del Bon Pastor	Bon Pastor	Equipament d'educació en el lleure del barri del Bon Pastor que dona servei a 45 nenes i nenes entre 6 i 12 anys. Dins del programa del Casal es

		desenvolupa un projecte específic d'activitats de ludoteca oberta per a promocionar el joc i la relació intercultural dels infants del barri.
Centre obert (CEL)	Bon Pastor	Centro obert de gestió parroquial (arxiprestat) per a infants en risc, amb suport municipal.

- **Plans estratègics per contribuir al desenvolupament d'un territori** determinat. L'any 2001, i en el context del **Pla de Futur del Bon Pastor** – servei de mediació – destaca el Programa de mediació intercultural i promoció del poble gitano de Bon Pastor, amb la realització d'un estudi sobre la població gitana al Bon Pastor, creació del casal infantil i projecte d'animació de joves, i programa de mediació i promoció del poble gitano, etc.-).
- **Programa de mediació intercultural** que té com a finalitat ser un instrument de pont i per afavorir la convivència ciutadana als barris. Prenent com a referència l'estudi sobre la "Situació del gitanos romanesos a la ciutat de Barcelona", es concreta un projecte específic:

Identificació: "Gitanos Romanesos a la Taxonera"

Objectius:

- Millorar el coneixement i la convivència intercultural entre els gitanos romanesos i els veïns/es.
- Gestionar un pla d'acció comunitari preventiu.

Eixos de treball:

- Conèixer les famílies romaneses estabilitzades.
- Establir les estratègies d'aproximació a les famílies no estabilitzades.
- Treball amb les associacions i serveis del barri.
- Obtenció d'informació a través d'agents externs al barri.

Desenvolupament actual:

- Facilitar espais de diàleg en les escales on hi viuen nous veïns d'origen gitano-romanès.
- Facilitar trobades directes entre famílies assentades i l'Associació de Veïns i Comerciants La Taxonera.
- Possibilitar acords quant a la utilització dels espais públics al barri.
- Promoure accions per apropar les famílies als recursos, serveis i associacions del barri.
- Creació de vincles amb interlocutors de les diverses famílies gitano-romaneses.

- **Servei d'acció socioeducativa al carrer.** És un programa territorial amb la finalitat de detectar, contactar i treballar amb adolescents i el joves que han fet del carrer un lloc prioritari de relació i apropar-los als serveis personals tant públics com privats del territori. Des d'aquest servei es du a terme una acció específica, majorment dirigida a població gitana, a quatre barris de la ciutat.

Actuació: A Gràcia, Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí.

Descripció activitat:

Sobre la base de la finalitat del servei, a cada districte i barri s'adapta el procés seguit als requeriments de l'objecte de treball.

De forma esquemàtica el treball desplegat fins el moment es centra en el contrast de la diagnosi dels actors com a base del plantejament estratègic d'acció:



Servei d'acció socioeducativa al carrer

		Necessitats detectades			Estratègia
		Grup	Agents socials del barri	Equip a partir del carrer	
Gràcia	Grup adolescents de 12 a 14 anys	Ocupació del temps lliure.	No és crític.	Absentisme escolar i abandonament escolaritat obligatòria.	- Coordinació U. Gitana de Gràcia. - Derivació a SS.SS atenció primària.
Nou Barris	Grup adolescents i joves a partir de 12 anys	Inserció laboral.	Preocupació per la desocupació dels joves.	Manca de motivació per la formació. Poques expectatives de futur. Criminalització del grup.	- Processos d'inserció laboral a Servei d'orientació i promoció laboral. - Derivació de casos a Acceder.
Sant Andreu	Grup adolescents i joves de 16 a 20 anys	Inserció laboral.	Rebuig per conductes incíviques.	Necessitat de mediació entre la comunitat i el grup. Inserció laboral	- Seguiment intens des de APC i programa Acceder. - Mediació en situacions de conflicte.
Sant Martí	Grup adolescents i joves de 16 a 20 anys	Inserció laboral.	Malestar per actes incívics	Manca de recursos personals i de l'entorn. Criminalització del grup.	- Coordinació i seguiment de casos a SS.SS d'atenció primària. - Motivació per a l'escolarització dels petits i inserció sociolaboral amb les mares. - Cooperació del grup a la Festa Major del barri.

4.- Programa de cooperació i suport a entitats, amb la concessió

de subvencions i l'establiment de convenis com un dels eixos del foment de la cooperació entre l'Ajuntament i les entitats i associacions, com a forma de suport perquè desenvolupin serveis i projectes d'interès públic.

□ **Subvencions.** 9 entitats han presentat sol·licitud de subvenció:

- ✓ Associació Cultural Portal de la Cera
- ✓ Asociación Gitana de Mujeres Drom Kotar Mestipen
- ✓ Associació Gitana de Bon Pastor
- ✓ Centre Cultural Gitano d'Hostafrancs
- ✓ Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (2)
- ✓ Fundació Secretariado General Gitano (2)
- ✓ Grupo Cultural Gitano de Porta
- ✓ Unió Gitana de Gràcia (2)
- ✓ Unió Romaní

1 entitat no rep subvenció pel desenvolupament dels seus projectes, es prima el conveni de col·laboració existent. (Fundació Secretariado General Gitano)

12 Projectes presentats / 9 Projectes amb % de subvenció
(6 d'àmbit de districte i 3 de ciutat)

Entitat	Projecte
Ass. Cultural Portal de la Cera	Activitats culturals de l'entitat.
Grupo Cultural Gitano PORTA	Alfabetització i carnet de conduir.
Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (FAGIC)	XI Jornades de cultura gitana
Associació Gitana de dones - Drom Kotar Mestipen	Trobades d'estudiants gitanes
Unió Gitana de Gràcia	Formació en tècniques informàtiques Aula de reforç
Unión Romaní	Mediació Social e Intercultural a la ciutat de Barcelona
Centre Cultural Gitano d'Hostafrancs	Suport a les activitats de l'associació
Associació Gitana de Bon Pastor	Suport a les activitats de l'entitat

□ **Convenis**

Identificació: Conveni plurianual amb la Fundació Secretariado General Gitano, pel Programa ACCEDER. Inici Maig 2001

Gestors: Sector Serveis Personals i Barcelona Activa. F.S.G.G.

Objectius i eixos de treball del programa:

- Formació professional ocupacional.
- Orientació laboral.
- Acompanyament en l'accés al treball.
- Accions de sensibilització dirigides a empresaris e ens públics.

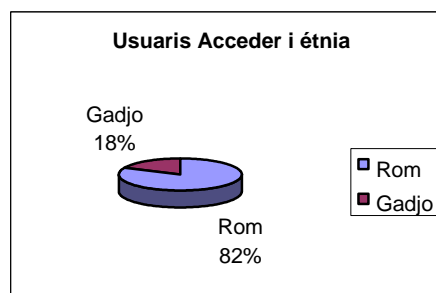
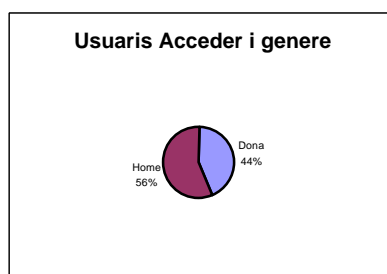
Aspectes rellevants:

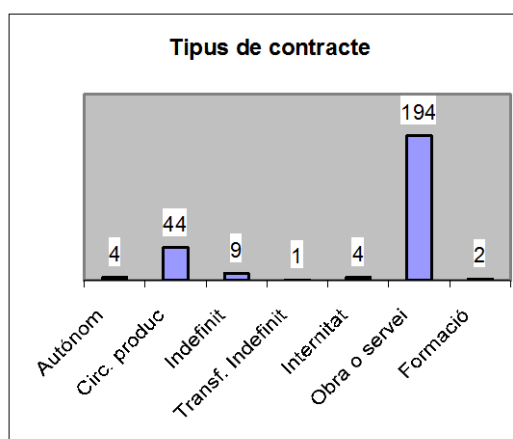
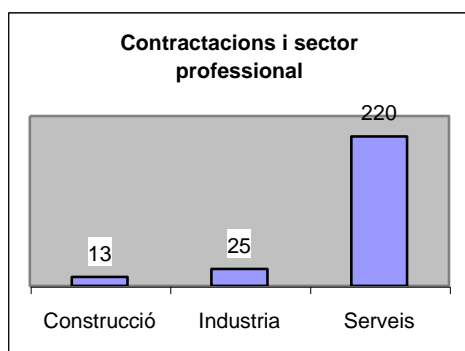
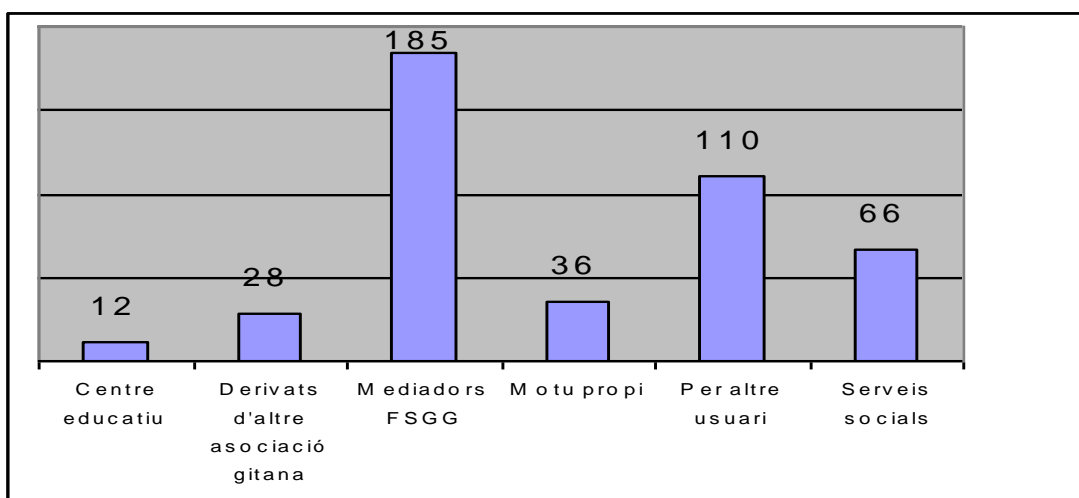
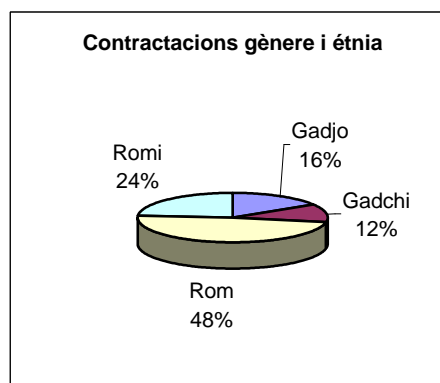
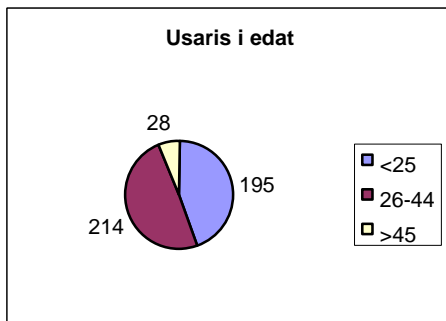
Des de l'inici del conveni s'han atès 718 persones de les quals un 44% són dones i un 54% homes. Quatre de cada 5 són gitanes, essent l'edat més recorrent la del grup d'entre 26 i 45 anys. Els canals principals d'arribada al dispositiu són els mediadors del programa i els que venen informats per un altre usuari. 220 de les 258 contractacions aconseguides han estat en el sector serveis, amb contractes que en un 75% són d'obra i serveis, destacant també la concreció de 9 contractes indefinits i 4 nous autònoms.

- Persones ateses fins a setembre de 2003 = 718

Perfil Acceder = 437

Perfil Pre-Acceder = 281





5.- Participació Social des d'on es promouen accions polítiques adreçades a assolir una major participació del teixit social de la ciutat. Per fer efectiva aquesta participació s'han ideat diferents fórmules, una d'elles és el Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona.

- **El Consell** és un òrgan consultiu i assessor creat l'any 1998.

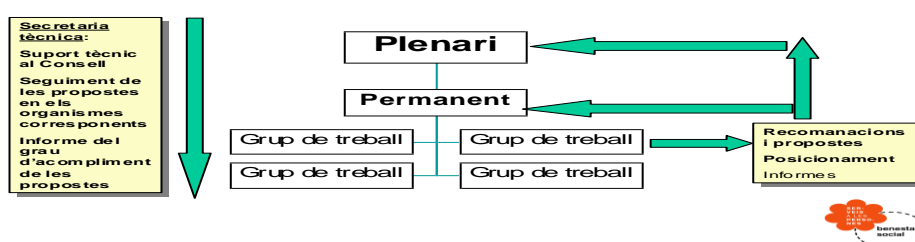
Té com a funció principal afavorir la participació de la comunitat gitana en totes aquelles qüestions referents a la millora del benestar i la qualitat de vida del seu poble. El Consell l'integra un representant de cada grup polític del Consistori (fins a 4 PSC, PP, CiU i IC-Verds), 1 observador, 4 tècnics municipals i els representants de 12 entitats,

- ✓ Unió Romani
- ✓ Unió Gitana de Gràcia
- ✓ Instituto Romanó de Servicios Sociales y Culturales
- ✓ Grupo Cultural Gitano de Porta
- ✓ Fundació Pere Closa
- ✓ Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya
- ✓ Centre Cultural Gitano d'Hostafrancs
- ✓ Associació Gitana de Bon Pastor
- ✓ Associació Cultural Gitana La Cera
- ✓ Asociación Gitana Nou Barris
- ✓ Asociación Gitana de Mujeres Drom Kotar Mestipen
- ✓ Asoc. Defensa y Desarrollo Vendedor Ambulante Catalunya

Quant a l'organització, un representant polític actua com a president/a per delegació de l'Alcalde, un representant de les entitats actua com a vice-president/a per elecció dels representants de les associacions, i un/a secretari/a nomenat d'entre els tècnics municipals.

El funcionament del Consell és tal com segueix:

- **Els projectes** impulsats des del Consell en els darrers tres anys:



□ **Projecte d'estudi i reinserció sociolaboral de 50 famílies gitanes desfavorides.**

Equip d'investigació extern.

Objectius:

- Contribuir a definir les línies d'actuació en els aspectes sociolaborals.
- Oferir una visió concreta de la situació sociolaboral d'aquestes famílies i proposar un pla de reinserció laboral.

Desenvolupament:

El projecte conclou una sèrie de propostes d'actuació agrupades en dos blocs:

- Propostes d'intervenció sociolaboral sobre la venda ambulants.
- Propostes de reinserció sociolaboral relacionades amb per ex. l'edat, l'empleabilitat, etc.

Accions posteriors:

	Venda ambulants	Reinserció sociolaboral	Atenció social
Consell	<ul style="list-style-type: none"> - Comunicació a la Regidoria del Dte. 3 i Presidència de l'I.M. de Mercats. - Traslats a Direcció de Consum i Turisme 	PROGRAMA Acceder	
Comissió seguiment	Anàlisi d'alternatives	Propostes d'inserció i estudi "ajust puntuals"	
Serveis atenció primària		Derivació de casos a Programa Acceder i dispositius del programa d'inserció laboral per a col·lectius amb especials dificultats	Visualització de casos no atesos

□ **Adhesió a l'acord ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones**

Aquesta adhesió, participada per 3 associacions del Consell, s'impulsa en la línia estratègica de promoure accions educatives, preventives i de sensibilització encaminades a aconseguir la zero tolerància a la violència. En termes operatius són, ja en el cas d'una de les entitats, dones gitanes les que després de rebre formació conduiran les xerrades adreçades a la seva comunitat territorial.

□ **Impuls a projectes de les entitats** del consell:

- **Inserció sociolaboral a Hostafrancs:** Programació d'un curs amb l'objectiu de treballar la inserció laboral de 15 dones gitanes del barri.

Agents: Serveis Personals Dte. Sants-Montjuïc
Centre Cultural Gitano d'Hostafrancs
Barcelona Activa

- **Altres** en fase de disseny

□ **Experiència pilot "Les noies gitanes i l'ensenyament secundari".**

Gestors:

Sector Serveis Personals. Secretaria del Consell
Institut Municipal d'Educació
IPSS. Institut per a la promoció social i de la salut
Divisió Serveis Personals Nou Barris i C.S.S. Zona Nord

Agents:

IES Picasso i CEIPs de referència: Ciutat Comtal, Elisenda de Montcada, i Ferrer i Guardia

*Objectius:*

- Determinar els motius de l'absentisme i l'abandonament per part de les alumnes gitanes, dimensionar i contextualitzar aquestes situacions i finalment,
- Experimentar mecanismes idonis d'intervenció per millorar l'assistència, el rendiment acadèmic i una escolarització obligatòria plena.

Estat d'aplicació:

- El projecte es troba en la fase de presentació de resultats.
- Alguns aspectes que podem comentar:
 - El pla d'acció proposat està contextualitzat i s'inspira en la resolució del Parlament de Catalunya de 21 de novembre de 2001, i la llei orgànica 10/2002 de 23 de desembre "de calidad de la educación", amb els programes d'iniciació professional (PIPs), el posicionament de l'Institut Municipal d'Educació i de la Delegació Territorial d'Ensenyament en els propers 4 anys.
 - Del projecte també en resulten un seguit de consideracions sobre la gestió concreta de programes que volen contribuir a la continuïtat de les noies i nois gitanos en els estudis de secundària:
 - criteris de selecció de centres on aplicar el programa.
 - i sistemàtica d'accions previstes durant l'aplicació del programa en els següents àmbits:
 - treball en el centre educatiu previ a la intervenció.
 - treball al centre un cop iniciat el programa.
 - consideracions entorn a la relació amb l'alumnat gitano i amb les famílies.
 - rutina de col·laboració amb els serveis socials de la zona, professionals i entitats.
 - característiques de l'equip de treball que implementa el projecte.

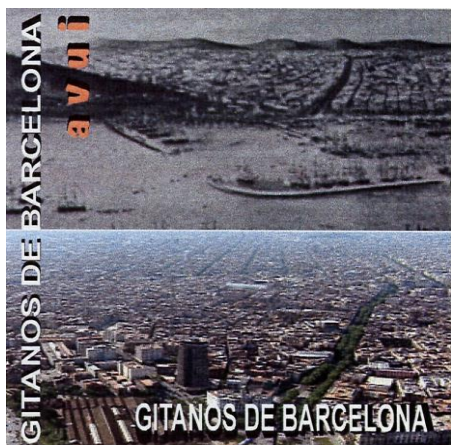
- **Pla de comunicació** del Consell:

Objectius:

- promoure accions de millora del coneixement de la cultura gitana a la nostra ciutat, fomentant una imatge positiva dels gitans i les gitanes.
- posar en marxa accions que ajudin a invalidar o contrarestar els estereotips negatius i estàtics encara existents sobre aquest poble.
- mostrar que la cultura gitana forma part de la ciutat des de fa segles i mostrar també, la seva diversitat i heterogeneïtat.

Primera acció:

- ✓ **coproducció** del Consell amb el Departament de Comunicació del Sector de Serveis Personals del vídeo "**Gitanos de Barcelona Avui**".



- és un document que vol donar una **visió general, panoràmica i positiva**.
- cadascun dels apartats queda plantejat per tal que es pugui **desenvolupar amb major detall** en el futur.
- **té una durada de 25** minuts i s'organitza en els **apartats** de:

Introducció, Família, Estudis, Amistat,
8 d'abril Dia Internacional del Poble Gitano,
Viure, Déu, Treball i les Associacions.

- ✓ **metodologia** de treball utilitzada:

- en els darrers anys des del Consell ha manifestat insistentment la necessitat d'emprendre accions que contribueixin a millorar la imatge de la comunitat gitana, fent que se'n parli no només quan hi ha males notícies per comunicar.
- tenint com a base el treball de la comissió de seguiment integrada per tres membres del Consell i el seu secretari.



- amb la participació i supervisió de les associacions al llarg de tot el procés de producció del vídeo:

- ✓ Unió Romani
- ✓ Unió Gitana de Gràcia
- ✓ Instituto Romanó de Servicios Sociales y Culturales
- ✓ Fundació Pere Closa
- ✓ Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya
- ✓ Centre Cultural Gitano d'Hostafrancs
- ✓ Associació Gitana de Bon Pastor
- ✓ Associació Cultural Gitana La Cera
- ✓ Asoc. Defensa y Desarrollo Vendedor Ambulante Catalunya
- ✓ Asociación Gitana de Mujeres Drom Kotar Mestipen

✓ **aspectes de context** a tenir en compte:

- podem esperar trobar-hi una major referència dels aspectes més carencials del poble i no obstant, aquests, no apareixen en primer pla.
- tot i ser "real", el seu contingut pot sorprendre, pot xocar amb el que per influència dels estereotips, i en ocasions l'experiència personal, esperem que ens expliquin dels gitanos i les gitanes.
- no ha estat fàcil mostrar la diversitat de parers existents entre el col·lectiu sense resultar-ne polèmiques internes que fessin impossible l'acord sobre el tractament d'algunes qüestions com ara la llengua, la fe, etc.

✓ **difusió:**

- la comissió permanent del Consell debatrà la proposta de difusió relativa als següents àmbits:
 - actes de presentació institucional i pública del document.
 - mitjans de comunicació local i autonòmics.
 - difusió a professionals i organitzacions.
 - presentació als barris de la ciutat.
 - altres dispositius d'interès.



Perspectives de futur

Les perspectives de futur s'han de contextualitzar atenent a:

1. La proposició no de llei del **Parlament de Catalunya** sobre el reconeixement de la identitat del poble gitano i del valor de la seva cultura i, els resultats de l'**Estudi sobre la població gitana a Catalunya** i en conseqüència el que se'n desprenguin per a la ciutat de Barcelona.
2. El **Programa d'Acció Municipal (PAM) 2003-2007**, i més particularment el **Programa Marc de Benestar Social**.

La trajectòria seguida en els darrers anys sobre la base dels projectes i actuacions municipals presentades en aquest document, es complementa molt especialment amb el treball participatiu realitzat pels representants de les associacions en el **Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona**, resultant la seva visió de futur, com a persones qualificades, un eix bàsic que haurà de donar fonament a les perspectives i compromisos de futur de l'acció municipal envers al **Poble Gitano de la ciutat**.

Com a **elements clau** per facilitar la comprensió sobre quina és la situació actual del poble gitano a la ciutat de Barcelona, es poden tenir en compte entre d'altres, els següents:

- la cultura gitana és present a la ciutat des de fa segles.
- tot i aquesta llarga presència i tradició a la ciutat, continua sent per a molts quelcom desconegut, més aviat quelcom mal conegut.
- en la societat majoritària persisteix una concepció única sobre els gitanos i les gitanes, resultant-ne, en conseqüència, una incapacitat d'apreciació de les diferències existents entre els seus membres; també en resulta una incapacitat de percebre la diversitat i heterogeneïtat cada cop creixent en el si del poble.
- predomina, amb molta freqüència, en els medis de comunicació i en l'ideari de la gent, la imatge negativa que acaba per passar per sobre dels èxits i progressos del col·lectiu i la seva gent.
- el col·lectiu necessita més eines d'autoprotecció alternatives o complementàries a les judicials per a defensar-se davant de situacions de discriminació.



■ encara avui, hi ha una part quantitativament important de membres del poble gitano a la ciutat de Barcelona que tenen handicaps importants que necessiten ser compensats de forma específica i singular. A més a més, els gitans i gitanes, al igual que aquells que no ho són, han de fer un esforç per a l'adaptació a una societat en constant procés de canvi que exigeix cada cop més de cadascú.

En aquest escenari, les **línies estratègiques** a fomentar en els propers quatre anys com a base de l'acció municipal vinculada al poble gitano de la ciutat, es concreten en:

- Disposar d'un **sistema d'informació permanent** que integri l'actuació municipal vinculada al poble gitano.
- Potenciar el **Consell Municipal del Poble Gitano** com a òrgan que ha de contribuir a la definició, implementació i avaluació de les polítiques públiques de la ciutat de Barcelona en general i en particular les adreçades a la comunitat gitana.
- Potenciar els **projectes relacionats amb l'àmbit educatiu** com a pilar essencial del futur.
- Continuar amb el **suport d'iniciatives de les entitats i associacions gitanes** de la ciutat.
- Ampliar i millorar les estratègies de **promoció social, laboral i cultural**.
- Millorar les accions de **formació** que tenen com a destinatàries els professionals amb incidència en el projectes municipals vinculats amb el poble gitano de la ciutat de Barcelona.

Pere Sala i Médico
Secretari del Consell Municipal del Poble Gitano
Barcelona, 11 de novembre de 2003



Annex I :

INICIATIVES O ACTUACIONS PEL SUPORT A L'ESCOLARITZACIÓ DE L'ALUMNAT DE LA MINORIA GITANA. (1998-2003)

INSTITUT MUNICIPAL D'EDUCACIÓ

***** Posada en marxa d'un dispositiu de seguiment de l'escolarització de l'alumnat de Can Tunis degut als canvis urbanístics de la zona.**

- Col·laboració amb el Síndic de Greuges per tal d'assegurar l'escolarització dels infants i joves en altres centres docents de la ciutat o d'altres localitats.
- Col·laboració i suport a la tasca de la Inspecció Educativa i de la Delegació Territorial amb el seguiment per part del personal municipal de les escoles de Can Tunis.
- Manteniment de l'escola de primària fins l'acabament del trasllat dels habitants de Can Tunis

***** Elaboració d'un estudi sobre l'absentisme escolar i, especialment, de la minoria gitana.**

Encàrrec d'un estudi a la Universitat Autònoma de Barcelona sobre el fenomen de l'absentisme escolar: incidència, actuacions existents i propostes sobre les estratègies futures.

***** Treball del Consell Escolar Municipal en relació a l'alumnat pertanyen a les minories.**

Debat i elaboració d'un document sobre l'escolarització de l'alumnat del col·lectiu gitano de la ciutat.

***** Recull dels informes i dades sobre absentisme escolar en els territoris.**

***** Col·laboració en el seguiment dels programes de prevenció i de seguiment de l'absentisme escolar en els centres de primària i de secundària.**

***** Col·laboració de tècnics/ques de l'IMEB amb l'àrea d'afers socials.**

***** Incorporació dins del Projecte ÈXIT de l'alumnat amb dificultats per fer un ensenyament satisfactori, inclòs el col·lectiu pertanyen a la minoria ètnica gitana.**